

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ РЕКРЕАЦІЙНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Людмила Безтелесна
д.екоп.наук, професор

*Національний університет водного господарства
та природокористування (Україна)*

Володимир Діковицький
магістр

«Нобельський національний природний парк» (Україна)

Загальновідомо, що функціонування рекреаційного туризму в суспільстві приносить йому безліч соціальних і економічних переваг [1, С. 65]. Проте розвиток його є компліментарною послугою до природних парків в Україні, які функціонують. Власне, добре вибудований менеджмент у них є передумовою до розвитку рекреаційного туризму на їх території.

Нобельський національний природний парк створений відповідно до Указу Президента України від 11 квітня 2019 року №131 є територією природно-заповідного фонду державного значення, а його діяльність здійснюється згідно з Положенням, яке затверджено Наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів від 31.08.2020 №94.

Нобельський національний природний парк – один із небагатьох куточків України, де збереглися природні екосистеми, які не зазнали відчутного втручання людини. Тут зростає 26 видів рідкісних рослин, серед них астрагал піщаний і плаун колючий. Трапляються навіть «хижі» рослини, як-от альдрованда пухирчаста та росичка середня. Парк є затишним домом і для рідкісних тварин. Тут можна побачити лелеку чорного, орлана-білохвоста, тхора лісового і навіть рідкісну рись. На територію парку є 1 туристична стежка, 1 екоосвітня стежка, загальна протяжність маршрутів 3,5 км, 5 річок, 12 озер, 25 історичних пам'яток [2].

Менеджментом підприємства укладено перелік 10 найкращих проектів, які могли б бути реалізовані впродовж 2022–2024 рр. (табл. 1).

Звісно, що реалізація запланованих проектів з причин відсутності фінансових ресурсів та наявних викликів відкладається на після воєнний період.

Проте й нинішня організація поточної діяльності парку має безліч викликів, що не сприяє розвитку рекреаційного туризму.

Таблиця 1

Проекти Нобельського національного природного парку

№	Назва проекту	Вартість, млн грн.
1	Будівництво еко освітнього візит-центру	100
2	Відновлення водних екосистем річок	
3	Формування матеріально-технічної служби охорони парку	35
4	Будівництво історично-природного музею в с. Нобель	20
5	Спорудження рекреаційних пунктів біля озер Засвітське, Задовже в Острівську, в районі трьох озер, на узбережжі р.Стохід, біля військових бетонних фортифікаційних споруд	14
6	Екостежка «Берегом озера Нобель» з оглядовим майданчиком та спостережною вежею	10
7	2-денний водний туристичний маршрут	10
8	Облаштування об'єкта історико-культурної спадщини – німецького кладовища часів Першої світової війни	4
9	Мережа екологічних стежок і туристичних маршрутів	2
10	Збереження та відновлення популяції глухарів	1
	Разом	236

Перший виклик, з яким стикається адміністрація, – це кадровий. Загальна кількість працівників парку становить 131 особу. Але штатний розпис, і дотепер не укомплектований, становить 70%, і це зумовлено об'єктивними причинами. Так, наприклад, у відділі транспортного обслуговування є вакансія тракториста 5-го розряду, але вона не заповнена через відсутність трактора у підприємства. Окрім того, велика кількість наукових вакансій є також вільною через низьку мотивацію праці та віддаленість робочого місця від проживання потенційного працівника, неможливість працювати в режимі он-лайн. Адже робота наукового працівника парку вимагає проведення польових досліджень. Окрім того, багато працівників, що працюють на посадах не мають відповідної освіти. Саме 7 працівників здобувають

вищу освіту з охорони природного навколишнього середовища, а за умов атестації зможуть підтвердити свою професійну відповідність.

Дефіцит фінансових ресурсів парку є суттєвою перешкодою у формуванні пропозиції послуг рекреаційного туризму. Пропонуємо для стимулювання розвитку рекреаційного туризму налагодити співпрацю між громадою і парком та реалізовувати засоби комунікаційно-партнерського маркетингу (рис.1).

Рис.1. Механізм взаємодії громади і адміністрації парку у процесі виробництва послуг рекреаційного туризму

Пропонуємо розробити місцеву бюджетну програму стимулювання розвитку рекреаційного туризму в громаді, залучивши для її реалізації 75000 грн, яка передбачатиме проведення екскурсій територією парку.

Інший суттєвий виклик, що гальмує потік потенційних туристів до парку, це транспортна інфраструктура. Транспортне сполучення між Сарнами і Зарічним перебуває в жалюгідному стані, що є неабиякою перешкодою для розвитку як Нобельського національного природного парку, так і рекреаційного туризму в регіоні.

Отож, зважаючи на існування таких умов, майбутній розвиток рекреаційного туризму в Україні вимагає розв'язання цілої низки проблем, зокрема фінансових, освітніх, транспортних і маркетингових.

Список використаних джерел

1. Погребняк Л., Дудяк Р., Бугіль С. Вплив пандемії COVID-19 на стан туристичного та рекреаційного бізнесу в Україні. [Електронний ресурс]/ Режим доступу https://web.archive.org/web/20210716154824id_/

http://agrarianeconomy.kl.com.ua/agrarianeconomy/images/docs/ae_2020_13_3-4/AE-13_3-4_8.pdf

2. Нобельський національний природний парк [Електронний ресурс]/ Режим доступу <https://wownature.in.ua/parky-i-zapovidnyky/nobelskyu-natsionalnyu-pryrodnyu-park/>.